

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 200/17

KLAGER: Hans Lysglimt Johansen
PUBLIKASJON: Dagens Næringsliv
PUBLISERINGSDATO: 01.09.2017
STOFFOMRÅDE: Media
SJANGER: Reportasje
SØKERSTIKKORD: Opplysningskontroll, hensynsfull arbeidsprosess, rettelse
REGISTRERT: 04.09.2017
BEHANDLET I PFU: 27.02.2017
BEHANDLINGSTID: 173 dager
KLAGEGRUPPE: Politiker
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Dagens Næringsliv publiserte **lørdag 2. september 2017** en artikkel i sitt lørdagsmagasin som handlet om den nye nettavisen Resett og det nye partiet Alliansen. Tittelen var: «**BLÅ RESETT**».

På ingressplass stod det:

«Med penger, parti og ny mediekanal prøver noen av landets rikeste menn å flytte norsk politikk enda lenger til høyre.»

Brødteksten åpnet med å fortelle om lanseringen av den nye nettavisen Resett:

«Mandag denne uken, midt i valgkampen, var det offisiell åpning av landets nye nettavis, Resett. Redaktør Helge Lurås hadde skrevet en tekst om venstresidens utopier, naivitet og mangel på realisme, og i sekundene før den offisielle åpningen trippet han spent rundt på kontoret ved Rådhusplassen i Oslo. Så ble det datakrasj. Ingen kom inn på Resett. Det ble tilløp til panikk. Var det et målrettet hackerangrep fra fiender der ute?»

Videre skrev avisen om hvordan partiet Alliansen ble stiftet, og hvem som var involvert i prosessen som ledet opp mot stiftelsen.

Et stykke ut i teksten, ble nåværende leder av Alliansen, Hans Lysglimt Johansen, presentert:

«'Om kort tid vil Donald Trump være USAs 45 president håper vi og tror vi', skrev en ukjent herre ved navn Hans Jørgen Lysglimt Johansen i VG. Den tidligere datagründeren som nå eide det gamle, liberalistiske tidsskriftet Farmand, kritiserte norske mediers dekning av det amerikanske presidentvalget for å være et 'ekkokammer av liberal, progressiv, i stor grad venstrevridd virkelighetsoppfatning' og beklaget seg over at de store mediene ikke hadde klart å oppdrive stort flere Trump-tilhengere enn ham selv.»

Videre et stykke ut i teksten skrev DN om hvordan Lysglimt Johansen til slutt fikk stiftet partiet Alliansen. Enda et stykke ut kom følgende avsnitt om Lysglimt Johansen:

«Alliansens oransje logo ble utover sommeren forbundet med rasisme og jødehat. Partilederen laget videoer der han sto foran logoen og snakket om svineriet alle de andre partiene sto bak her i landet. Han snakket om 'negre' og 'negroid rapkultur' og masseinnvandringen som truer norske verdier. På Twitter skrev han: 'Alliansen er det eneste partiet som vil gjøre noe med jødeproblemet.' Og videre: 'Jødene er ikke de eneste som plottes og undergraves, men de er åpenbart i en særstilling.' Og: 'Den generelle jødiske verdenskonspirasjonen. Norge ut av EØS vil hjelpe. Enkelte i Alliansen vil gjeninnføre grunnlovens jødeparagraf.'»

Deretter skrev DN at Lysglimt Johansen i valgkampen ble dyttet av en velger, og videre:

«Hans Jørgen Lysglimt Johansen hadde provosert for mange, for lenge. Nok en gang kom han på 'Dagsrevyen'.»

Lysglimt Johansen ble sitert:

«- (...) Jeg står for en radikal «sanndruelighet». Jeg roter i tabuer, løgner og provoserer frem reaksjoner. Det blir for mye for mange, sier han.»

Artikkelen ble også publisert på nett **fredag 1. september**, dagen før den stod i papirutgaven. Artikkelen var så å si lik som papirutgaven. Noe var likevel forskjellig. Tittelen på nett var: «Historien om milliardærenes nye nettavis».

Ingressen var lik som på papir:

«Med penger, parti og ny mediekanal prøver rike nordmenn å flytte norsk politikk lenger til høyre.»

DN brukte en annen formulering enn på papir da den omtalte hva Alliansens logo var blitt forbundet med i valgkampen. Det stod «hets mot jøder og homofile» i stedet for «jødehat»:

«Alliansens oransje logo ble utover sommeren forbundet med rasisme og hets mot jøder og homofile. Partilederen laget videoer der han sto foran logoen og snakket om svineriet alle de andre partiene sto bak her i landet.

Nettartikkelen ble senere rettet og endret. Formuleringen «hets mot jøder og homofile» ble endret til «ufordelaktig omtale av jøder og homofile». DN fjernet også omtale av Lysglimt Johansens Twitter-meldinger om jøder, fordi de viste seg å være fra en falsk konto.

Avisen publisert en rettelse nederst i artikkelen:

«Første avsnitt under mellomtittelen 'Valgkamp' er endret etter at DN ble gjort oppmerksomme på at Hans Jørgen Lynglimt Johansens sitater fra Twitter var hentet fra en falsk konto i hans navn. Disse er nå fjernet. DN beklager dette.»

En rettelse og beklagelse ble også publisert i papirtugaven førstkommande mandag, 5. september 2017. Det stod:

«I reportasjen «Blå Resett» lørdag 2. september ble det referert til Twitter-meldinger fra Hans Jørgen Lynglimt Johansen, lederen av partiet Alliansen. Sitatene fra Twitter var hentet fra en falsk konto i hans navn, og ble fjernet fra artikkelens nettversjon da Johansen gjorde avisen oppmerksom på det. DN beklager feilen. (...)»

KLAGEN:

Klager er Hans Lynglimt Johansen. Han mener Dagens Næringsliv har brutt god presseskikk gjennom å sitere fra en falsk Twitter-konto som om det var hans egen. Han viser til følgende punkter:

- Punkt 3.2, om opplysningskontroll
- Punkt 3.9, om hensynsfull arbeidsprosess
- Punkt 4.13, om rettelse av feil

Klager skriver:

«DN har brukt 3 Tweets som ser ut som de er fra meg.

Men, samtlige av disse 3 tweets er tatt fra en annen Twitter konto, en falsk konto som for øyet så identisk ut som min egen da de bruke 'stor i' istedenfor 'liten l' som første bokstav i @lynglimt

Jeg vedkjenner meg dog EN av tweetene, jeg vedkjenner meg den som sier 'Jødene er ikke de eneste som plotter og undergraver, men de er åpenbart i en særstilling' den er opprinnelig fra meg men den er kopiert som en retweet på den falske kontoen.»

Om Twitter-meldingen som han vedkjenner å ha skrevet selv, sier klager:

«Det skal sies at denne tweeten er i kontekst av omskjæring saken hvor Siv Jensen hadde besøk fra representanter fra en jødisk institusjon i Belgia, bruker av ordet 'jøde' var derfor ikke sterkt ladet og berettighet mener jeg, denne konteksten forsvant når den falske kontoen kopierte tweeten.»

Klager mener det var åpenbart at den falske kontoen var en «parodikonto». Han skriver:

«Likevel publiserer DN dette som om de er ekte, det er på en måte kuliminasjonen på storyen og er designet for å sverte meg og de andre i storyen. Dersom dette hadde vært fjernet ville artikkelens sverte-kraft blitt betydelig svekket.»

DN kontrollerte ikke meldingene med ham før publisering, opplyser klager. Han skriver videre at DN har brukt ordet «jødehets». Det var ikke er grunnlag for å bruke et slikt ord, hvis man ser bort i fra de falske Twitter-meldingene, mener klager.

Avslutningsvis skriver klager:

«Det skal sies at DN har fjernet sitatene fra den digitale artikkelen, lagt til en beklagelse og trykket en beklagelse i papirutgaven.»

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Dagens Næringsliv avviser å ha brutt god presseskikk. Avisen mener at saken hadde offentlig interesse, og viser til punkt 1.4, om pressens rett til å informere om det som skjer i samfunnet.

Avisen skriver:

«Lysglimt Johansen, grunnleggeren av partiet Alliansen, ble i forbindelse med dokumentaren intervjuet av DN to ganger. Det første intervjuet varte i 42 minutter. Det andre intervjuet varte i 12 minutter og var i stor grad en opprydningsrunde siden andre kilder hadde kommet med litt ulike versjoner av samme hendelser.

Lysglimt Johansen har gjennom sommeren brukt en retorikk som i stor grad handler om å problematisere påvirkning fra jøder og sionisme og muslimer.

Som han selv skriver i en tweet allerede tidlig i august: 'Det var ikke min intensjon, men min valgkamp har gravitert mot innvandrere, muslimer, jøder, neger-gangsterrappere og homser'.»

DN skriver følgende om Twitter-meldingene som klager reagerer på:

«Da DNs reporter skulle beskrive turbulensen rundt Alliansen i sommer valgte han å gjøre dette ved å sitere blant annet tre tweeter, dette for å bruke Lysglimt Johansens egne formuleringer istedenfor egne: 'Alliansen er det eneste partiet som vil gjøre noe med jødeproblemet'. Og videre: 'Jødene er ikke de eneste som plotter og undergraver, men de er åpenbart i en særstilling.' Og: 'Den generelle jødiske verdenskonspirasjonen. Norge ut av EØS vil hjelpe. Enkelte i Alliansen vil gjeninnføre grunnlovens jødeparagraf', skrev DN. Dessverre viste det seg at to av disse tweetene var hentet fra det Lysglimt Johansen opplyste var en falsk twitter-konto.»

Avisen opplyser at feilen ble fjernet fra nettartikkelen og en rettelse publisert nederst i artikkelen, straks redaksjonen ble gjort oppmerksom på det. DN publiserte også en beklagelse i papirutgaven, som stod på trykk 5. september 2017.

Avisen opplyser videre:

«Lysglimt Johansen skrev et leserinnlegg der han gjentok beskyldninger om at DN hadde laget en 'manipulativ røverhistorie full av oppspinn sprøyt og bevisst løgn'. Dette, skrev Lysglimt Johansen, er en 'berettiget kritikk'. I tråd med den generelle oppfordringen om

raushet knyttet til VVP 4.15, ble dette tilsvaret satt på trykk uredigert - både på nett og i avisen.»

DN forteller at klager tok kontakt med redaksjonen på ny, 8. september 2017, fordi han mente at avisen ikke hadde dekning for å skrive at han var blitt kjent for «jødehets». DN omformulerte derfor ordet til «ufordelaktig omtale av jøder» i nettartikkelen.

Avisen ønsker imidlertid ikke å trykke en ny beklagelse:

«DN har (...) avvist å formulere en ny beklagelse slik han ønsket. Lysglimt Johansens ba om at DN skulle 'rette denne som et notat spesielt til Regjeringen, Sanner, og Røe Isaksen og understreke at tweetene var falske, og at dere ikke hadde grunnlag for disse påstandene eller om "jødehets"».

Det har DN ikke gjort.»

Avslutningsvis skriver avisen:

«DN har etter beste evne forsøkt å håndtere oppfølgingen i tråd med normal skikk regulert i Vær Varsom-plakaten.»

Klager fastholder at DN har brutt god presseskikk. Han skriver:

«Disse falske twitter meldingene er ikke bare en uskyldig liten del av artikkelen, de er det bærende elementet, punchlinen om man vil.

Artikkelen er skrevet for å sverte de som omtales, og dette toppes med disse falske twitter meldingene.

Dersom DN hadde undersøkt rundt disse falske twitter meldingene måtte de ha skrevet om hvordan saken topper seg, og de ville antagelig ikke funnet noe like graverende å henge saken på.

DN burde derfor vist ekstra aktsomhet.»

Dagens Næringsliv avviser at de falske Twitter-meldingene var et bærende element i artikkelen. Avisen skriver videre:

«At noen av de gjengitte sitatene fra Hans Jørgen Lysglimt Johansens Twitter-konto stammet fra det som oppgis å være en falsk Twitter-konto er beklagelig.

DN vil likevel peke på at Twitter-meldingene fra Johansens *ekte* konto er svært like dem som fremkommer på den *falske*.

DN har i tidligere korrespondanse lagt ved sitater om blant annet jøder og homofile fra Johansens ekte Twitter-konto som bekrefter likhetene mellom det som oppgis å være meldinger fra en falsk konto.»

DN skriver også:

«Hans Jørgen Lysglimt Johansens aktiviteter på sosiale medier, i etablerte medier, i nyhetsinnslag på fjernsyn, i debatter og i valgkampvideoer han selv har laget bekrefter at han i hele den aktuelle perioden artikkelen omtaler har forsøkt å provosere for å få oppmerksomhet, og noen av hans viktigste skyteskiver har nettopp vært jøder, homofile og 'negre'.»

Avslutningsvis skriver avisen:

«DN beklager at avisen kom i skade for å sitere fra en falsk Twitter-konto. Dette har avisens journalister selvfølgelig ikke gjort med vitende og vilje, da denne type feil svekker artikkelens og avisens troverdighet. Da feilen ble oppdaget erkjente avisen feilen umiddelbart og endret og beklaget både på papir og digitalt. (...)»

Avisen understreker igjen at den trykket et leserinnlegg fra Lysglimt Johansen.